

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
Юридичний факультет
Кафедра цивільно-правових дисциплін і трудового права
імені професора О.І. Процевського**

«Актуальні проблеми приватного та публічного права»

**Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 92-річчю з дня народження член-кореспондента НАПрН
України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча
науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І.**

**2 квітня 2021 року
м. Харків**

УДК 349.2:342.727
ББК 67.305
А 43

Актуальні проблеми приватного та публічного права : матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції присвяченої 92-річчю з дня народження член-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І. (2 квітня 2021 року). – Харків, 2021. – 333 с.

У матеріалах збірника представлені результати наукових досліджень вчених, присвячених актуальним проблемам приватного та публічного права.

Видання адресоване вченим, аспірантам, докторантам, викладачам закладів юридичної освіти, працівникам суду, адвокатури, органам юстиції, співробітникам Державної служби зайнятості України, практикуючим юристам, громадським діячам, профспілковим активістам, іншим особам, що цікавляться проблемами приватного та публічного права.

Матеріали конференції оприлюднені у електронному вигляді на сервері відкритого електронного архіву (репозитарію) Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди ЕКhNPUiR (електронний архів): <http://dspace.hnpu.edu.ua/> та на сайті юридичного факультету: <http://www.hnpu-laws.in.ua/> у розділі «Наука».

Оргкомітет інтернет-конференції не завжди поділяє думку учасників. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники та їх наукові керівники.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим.

ЗМІСТ
СЕКЦІЯ «ТРУДОВЕ ПРАВО, ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

<i>ПРОЦЕВСЬКИЙ В.О., НОВІКОВ Д.О.</i> ВЧЕННЯ О.І. ПРОЦЕВСЬКОГО ПРО ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЙ НОРМ ТРУДОВОГО ПРАВА	9
<i>ВИШНОВЕЦЬКА С.В.</i> ПЕРЕВЕДЕННЯ НА ДИСТАНЦІЙНУ РОБОТУ ЯК СПОСІБ ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ В ТРУДОВОМУ ПРАВІ.....	12
<i>КЛЕМΠΑРСЬКИЙ М.М., НАЗИМКО О.В.</i> ЩОДО СПОСОБІВ ВЗАЄМОДІЇ МІЖНАРОДНИХ ТРУДОВИХ СТАНДАРТІВ І НАЦІОНАЛЬНОГО ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА	14
<i>КОВАЛЕНКО О.О.</i> ПРИНЦИП СПРАВЕДЛИВОСТІ ЯК ЗАСАДА ОХОРОНИ ТА ЗАХИСТУ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ.....	18
<i>КОЛЄСНИК Т.В.</i> НАГЛЯД І КОНТРОЛЬ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ	21
<i>КУЧМА О.Л.</i> ДО ПИТАННЯ ПРО НЕЩАСНИЙ ВИПАДОК НА ТЕРИТОРІЇ РОБОТОДАВЦЯ.....	24
<i>МЕЛЬНИК К.Ю.</i> СУЧАСНІ ЗАКОНОТВОРЧІ ПІДХОДИ ДО СФЕРИ ДІЇ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ.....	28
<i>МЕЛЬНИЧУК Н.О.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГНУЧКОГО РЕЖИМУ РОБОЧОГО ЧАСУ	31
<i>МОГІЛЕВСЬКИЙ Л.В.</i> ДО ПРОБЛЕМИ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ: ПОНЯТТЯ, СПОСОБИ ТА ЗНАЧЕННЯ.....	33
<i>ПОДОРОЖНІЙ Є.Ю.</i> РОЛЬ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО АКТУ У МЕХАНІЗМІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В ТРУДОВОМУ ПРАВІ.....	36
<i>ТОМАШЕВСКИЙ К.Л.</i> ИСТОРИЯ РАЗРАБОТКИ И СТРУКТУРА ПРОЕКТА ЗАКОНА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ «ОБ ОБЪЕДИНЕНИЯХ НАНИМАТЕЛЕЙ».....	39
<i>ЧАНИШЕВА Г.І.</i> ФУНКЦІОНУВАННЯ КОЛЕКТИВНОГО ТРУДОВОГО ПРАВА В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	42
<i>ШАБАНОВ Р.І.</i> КОНЦЕПЦІЯ ГІДНОЇ ПРАЦІ ЯК ПРОВІДНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ НАУКИ ТРУДОВОГО ПРАВА І ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА	46
<i>ЩЕРБИНА В.І.</i> ДИСЦИПЛІНАРНЕ МАТЕРІАЛЬНЕ ПРАВООПОРУШЕННЯ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА	49
<i>ПРОЦЕВСЬКИЙ В.О., БОРОДИНА О.В.</i> ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ АПАРАТІВ СУДІВ.....	52
<i>ВЕНЕДІКТОВ В.С., ЛАТИШЕВА В.О.</i> ВІДПУСТКА БЕЗ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД СОЦІАЛЬНИХ ВІДПУСТОК	55

<i>ВАВЖЕНЧУК С.Я.</i> ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ЦИВІЛЬНОЇ ТА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ У СУДОВИХ СПРАВАХ ПРО ПОНОВЛЕННЯ НА РОБОТІ	56
<i>ГЕТЬМАНЦЕВА Н.Д.</i> СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ І РИНКОВА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА СТРАТЕГІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	58
<i>СІМУТІНА Я.В.</i> ЗАСТОСУВАННЯ АКТИВ МОП ТА КОНЦЕПЦІЇ «ПРИХОВАНОГО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ» (DEEMEDEMPLOYMENT) У СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ	61
<i>ШУМИЛО М.М.</i> ДИСПУТАЦІЇ ПРО ЮРИСДИКЦІЮ СУДУ ЩОДО ВИРІШЕННЯ СПОРІВ, ДЕ СТОРОНОЮ ВИСТУПАЄ ПОМІЧНИК СУДДІ.....	64
<i>ЖЕРНАКОВ В.В.</i> ЩОДО ПРИРОДИ Й СУТНОСТІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ ПРАЦІ.....	68
<i>БУРАК В.Я.</i> ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ПРО ДИСТАНЦІЙНУ РОБОТУ	71
<i>ВСТУХОВА І.А.</i> ЕТИКА У ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ: ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ	75
<i>СРОФЄСНКО Л.В.</i> ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ	78
<i>ЖДАН М.Д., РОГАЧОВ Д.І.</i> ЩОДО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ПРАЦЮ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	81
<i>КИЯН В.Я.</i> ЩОДО ПЕРСПЕКТИВ РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ	84
<i>КЛИМЕНКО А.Л.</i> ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СВІТЛІ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ	87
<i>КРАСЮК Т.В.</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ФРІЛАНСЕРІВ В УКРАЇНІ	90
<i>МОТИНА Е.В.</i> ПРАВО НА ЧАСТНУЮ ЖИЗНЬ И УВАЖЕНИЕ ЛИЧНОГО ДОСТОИНСТВА РАБОТНИКА: ОТ КОНЦЕПЦИИ ЗАЩИТЫ ТК БЕЛАРУСИ К КОНЦЕПЦИИ РЕАЛИЗАЦИИ, ОБЕСПЕЧЕНИЯ И ЗАЩИТЫ ..	93
<i>ПАНАСЮК О.Т.</i> ПРО МЕТОДОЛОГІЧНІ ОБМЕЖЕННЯ ДУАЛІСТИЧНОГО ПІДХОДУ ДО ТРУДОВОГО ПРАВА	97
<i>ПОЛЯНСЬКИЙ А. О.</i> ЩОДО ПИТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ: ВИМОГИ СЬОГОДЕННЯ.....	100
<i>ПРИЙМЕНКО О.С.</i> АТИПОВА ЗАЙНЯТІСТЬ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ (ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ)	104
<i>СВІЧКАРЬОВА Я.В.</i> ЩОДО ПІДСТАВ ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З НЕФІКСОВАНИМ РОБОЧИМ ЧАСОМ	105
<i>СМОЛЯРОВА М.Л.</i> МЕХАНІЗМ ПРАВОВОГО СТИМУЛЮВАННЯ УЧАСНИКІВ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН НА ЛОКАЛЬНОМУ РІВНІ	108
<i>СПРИНДИС С.І.</i> МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ КОНКУРСУ НА ЗАЙНЯТТЯ ПОСАДИ ПУБЛІЧНОГО ОРГАНА	111
<i>СТАСІВ О.В.</i> ДОТРИМАННЯ ВНУТРІШНЬОГО ТРУДОВОГО РОЗПОРЯДКУ ЯК ОДНА ІЗ ОСНОВНИХ ОЗНАК ТРУДОВИХ ВІДНОСИН	114

на неприкосновенность частной жизни. Такие социальные явления как раз и должны вытесняться правом, а не принимать псевдонормативные формы, незаконные по своему содержанию.

В заключение отметим, что новая социальная реальность требует изменения концепции защиты указанного права и разработки концепции его реализации, обеспечения и защиты.

Список использованных источников:

1. Квиткевич, А. У работников МАЗа появились новые обязанности. [Электрон. ресурс]. – Режим доступа: <https://finance.tut.by/news718453.html?c>.
2. Касперович, Л. В БНТУ новые правила для преподавателей. [Электрон. ресурс]. – Режим доступа: <https://news.tut.by/society/700838.html?c>.
3. Пантелеева, Е. Публичные люди потеряли работу из-за своей позиции. [Электрон. ресурс]. – Режим доступа: <https://news.tut.by/society/691988.html?c>.
4. Преподавателя московского театрального института, который был задержан на акции 23 января, уволили за «аморальный поступок» [Электрон. ресурс]. – Режим доступа: <https://meduza.io/news/2021/01/26/prepodavatelya-moskovskogo-teatralnogo-instituta-kotoryy-by-l-zaderzhan-na-aktsii-23-yanvary-a-uvolili-za-amoralnyy-postupok>.
5. Мартинович, Д. Первая скрипка оркестра, знаменитые певец и дирижер уволены из Оперного после акции солидарности. [Электрон. ресурс]. – Режим доступа: <https://news.tut.by/culture/705802.html>.

УДК 349.2

orcid.org 0000-0001-5206-3482

Панасюк Олег Терентійович,
доцент кафедри трудового права та
права соціального забезпечення,
Інституту права
Київського університету імені Тараса Шевченка
кандидат юридичних наук, доцент
e-mail: pro100all@gmail.com

ПРО МЕТОДОЛОГІЧНІ ОБМЕЖЕННЯ ДУАЛІСТИЧНОГО ПІДХОДУ ДО ТРУДОВОГО ПРАВА

1. Розвиток сучасного трудового права відзначається актуалізацією питання про природу трудових відносин, а відтак про природу трудового права, зокрема, в аспекті його публічних та приватних засад.

Дискусії про існування та взаємозв'язок приватних та публічних засад в трудовому праві можуть сприйматися як такі, що мають вузьке предметне спрямування.

Вони поєднують загальнотеоретичні припущення про існування приватного та публічного права (або про дуалізм права) з констатацією очевидності дуалізму трудового права та з «пропозиціями» щодо зміни конкретних норм, конструкцій, а подекуди інститутів трудового права.

Об'єкти наукових досліджень з трудового права дозволяють побачити чималу кількість прикладів уваги до приватно – публічної проблематики.

Практично кожне дискусійне питання, поставлене наукою трудового права в останні роки, відчуває на собі методологічний «тиск», який утворює «напруження» питання про взаємодію приватних та публічних засад, доводячи при цьому «долю» усіх фундаментальних проблем права. Їх потужний потенціал у площині розвитку права перетинається з відсутністю можливості однозначного та остаточного вирішення.

Привертає увагу та обставина, що аргументація пропозицій про розвиток трудового права з використанням дуалістичного підходу має певну методологічну особливість.

Як правило, за основу приймається загальнотеоретичні обґрунтування дуалізму права без критичного аналізу підстав (критеріїв) поділу на приватне та публічне право.

Крім того, тенденцію при формуванні позицій в теоретичні або практичні площині складає звернення «базових» тезових положень, сформульованих у різні історичні періоди та поєднаних дуалістичною проблематикою.

Мова про те, що посилення на певні джерела стало «доброю» звичкою авторів, яка залишає поза увагою ту обставину, що в методологічному плані такі положення частіш всього мають характер припущень, перебільшень та образних характеристик.

Про деякі з таких положень, які вимагають потребу «обережного» тлумачення та критичної оцінки, піде мова нижче.

2. Без сумніву найбільш популярним аргументом обґрунтування дуалістичного підходу до права взагалі є посилення на думку Ульпіана.

Її зміст такий: «*Huius studii duae sunt positiones, publicum et privatum. Publicum ius est quod ad statum rei romanae spectat, privatum quod ad singulorum utilitatem*» [1].

Однак при посиланні на неї при обґрунтуванні дуалістичного підходу утворюється певний парадокс, оскільки основна змістоутворююча складова залишається без уваги.

Словосполучення «*publicum ius*» та «*privatum*» (слід додати «*ius*») сприймається як достатній доказ сепарації двох правових утворень та підстава для констатації дуалістичного підходу до розуміння сучасного права.

Разом з тим, ці словосполучення є уточненнями основної ідеї Ульпіана та продовжують попередню тезу, якою автор вказує на мету пошуку знання про добро та справедливість [2] як правове завдання.

Цей важливий нюанс утворює методологічну установку, висуваючи на перший план пізнавальне спрямування та зменшуючи її системоутворююче значення.

2. Наступним по популярності аргументом при обґрунтуванні дуалістичного підходу за логікою від зворотного є посилення на фразу, вихоплену із переписки відомого політичного діяча радянської доби [3, С. 396 - 400].

Схильність сучасних правознавців до критичного заперечення або до твердження про помилковість свідчить про своєрідне спадкування перекрученого сприйняття вказаного тексту, запропонованого радянською методологічною традицією, яка тяготила до перебільшення «керівного» значення цього документу.

Частіш всього об'єктом для критичних міркувань є словосполучення «ми нічого приватного не визнаємо», яке є тільки частиною речення та не може вважатися відтворенням загальної ідеї документу в цілому.

Крім того, тлумачення не може обмежуватись тільки вказаним листом, оскільки для окреслення загальної методологічної установки слід прийняти до уваги усю переписку по зазначеному питанню.

Зокрема, лист від 28 листопада 1922 року, в якому автор ще більш стисло викладає ідею державного капіталізму в її приватно – публічному розумінні.

Відкинувши ідеологічні напашарування та упередження, можна побачити методологічну установку на розширення державного втручання в сферу приватно – правового регулювання, що в сфері правового регулювання трудових відносин дало певний результат у вигляді прийняття КЗпП 1922 року.

3. При обґрунтуванні дуалістичного підходу в трудовому праві існує велика спокуса посилення на тезу, сформульовану І. Я. Кісільовим, про те, що трудове право це альмагама приватного та публічного права. [4, С. 11].

Цей образний вислів є методологічно бездоганним, враховуючи його основну ідею про поєднання публічних та приватних засад. Більш вдалу ілюстрацію «щільності» поєднання інтересів учасників трудових відносин знайти важко.

Однак, за умови прийняття до уваги повного змісту думки автора, можна зробити такі уточнення.

Насамперед, вказана теза є лише частиною думки автора про симбіоз приватної та публічної природи трудового права.

У такий спосіб автор характеризує трудове право Заходу, вважається, що його правовій системі притаманний методологічний дуалізм по відношенню до розуміння природи права.

Одночасно, це вказує на локальний [5, С. 26], а не універсальний характер такого методологічного підходу.

Нарешті, образний характер тези, який утворює спеціальний науковий термін альмагама, накладає певні «обтяження» на прихильників розширення приватних засад трудового права.

Річ у тім, що «альмагама» це особливий спосіб з'єднання елементів. Наскільки при цьому передбачається можливість зміни питомої ваги окремого елемента в існуючому поєднанні можуть сказати лише фахівці відповідної галузі науки.

Але, прихильникам розширення приватних засад трудового права при повному перенесенні образу альмагами на правове регулювання трудових відносин слід дотримуватись послідовності щодо одночасного розширення як приватних, так і публічних засад. Так, пропозиція щодо розширення сфері локально – договірною правового регулювання та/або індивідуального регулювання трудових відносин має тягнути за собою пропозиції щодо збільшення контрольно – наглядової активності з боку держави.

Таким чином, приймаючи до уваги викладене вище слід зробити висновок про те, що обґрунтування дуалістичного підходу не може обмежуватись лише цитування окремих положень наукової класики. Звернення до них не лише прикрашає наукові тексти, але й зобов'язує до системного тлумачення, включаючи ґрунтовну оцінку висновків, основою яких є такі положення.

Список використаних джерел:

1. D.1.1.1.2 – URL : <https://www.thelatinlibrary.com/justinian/digest1.shtml>
2. D.1.1.1.1 – URL : <https://www.thelatinlibrary.com/justinian/digest1.shtml>
3. Ленін В.І. ПЗС. 5-те видан. Т.44. М.: Політвидав, 1970
4. Киселев И. Я. Зарубежное трудовое право. М. : Изд – во Норма, 2000.- 263 с.
5. Майданик Р. Право України: дуалізм і система // Приватне право. 2013. № 1. С. 26 – 40. - URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/prpr_2013_1_6_2

УДК 349.2.

ORCID 0000-0003-3005-8206

Полянський Антон Олександрович,

завідувач лабораторії теоретичних досліджень, редакційно-видавничої та науково-методичної діяльності Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»,

кандидат юридичних наук, доцент

e-mail: anton_polianskyi@ukr.net

ЩОДО ПИТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ: ВИМОГИ СЬОГОДЕННЯ

Право на працю – одне з фундаментальних прав людини, природне право кожної людини, закріплене міжнародно-правовими актами, Конституцією України та іншими нормативно-правовими актами і визнане усіма державами світу. Це право в загальному сенсі відображає потребу людини створювати і здобувати джерела існування для себе і своєї родини, реалізовувати свій творчий потенціал, виражати свою особистість.